

Днес се навършват 13 години от смъртта на **Илия Минев**, борецът за човешки права, който надживя комунистическият режим, но остана непризнат. Режимът на БКП го направи затворникът, лежал най-дълго по политически причини – цели 33 години. Повече дори и от Нелсън Мандела.

Човекът, който е познат на онези българи, слушали заглушаваното радио „Свободна Европа“, след като в началото на 1988 г. в дома му в гр. Септември, където е поставен от ДС под изолация, е основано Независимото сдружение за защита правата на човека в България (НДЗПЧ) и радиостанцията информира за събитията около него.

Илия Минев е сред малкото истински антикомунисти, които след 10 ноември 1989 г. претендират не за власт, а за трибуна, която така и не му е дадена. Той е набързо изтикан от „новите демократи“ и през 2000 г. почина забравен и в нищета (виж повече за него в рубриката "Черен календар на комунизма" – месец януари).

Днес няма да намерите много медии, които да припомнят делото на този истински герой от епохата на комунизма, няма и организирано възпоменание в чест на паметта му.

В електронната библиотека на **desebg.com** представям една изключително важна книга, благодарение на която са съхранени автентични факти и спомени за дейността на Минев, както и разказа на самия антикомунист с най-дълга биография в комунистическите затвори в България.

Книгата е „**Непримиримият Илия Минев**“ на българския емигрант Иван Гаджев. Той е известен със създаването на Института по история на българската емиграция в Северна Америка и издаването на книгите на политическия емигрант Петър Семерджиев. Както сам пише в предговора на „Непримиримият Илия Минев“ Иван Гаджев успява да се свърже още преди промените по телефона с председателя на НДЗПЧ. Скъпият и аскетизмът на Илия Минев е пословична и той отказва предложената му материална помощ. След промените търси обаче съдействие за спасяването на зрението на съпругата си, която страда от нелекувана глаукома. Така през февруари 1990 г. на разноски на Иван Гаджев Минев и съпругата му пристигат в

САЩ, където зрението на жена е спасено след операция.

При това гостуване Гаджев записва разказите на Илия Минев. Именно тези аудио записи са в основата на книгата „Непримиримият Илия Минев“. Те обхващат целия житейски път на политическият затворник антикомунист. Разбира се, трудно е да се преразказват подобни преживяванията. Те трябва да бъдат прочетени.

⋮

Ще си позволя да цитирам само епизод от разказа на Илия Минев, показателен за случилото се веднага след 10 ноември 1989 г. То е свързано с първия свободен митинг в София на 18 ноември:

„На 10 ноември чуваме с жената вечерта – Тодор Живков бил свален. А за мен – седмица след това, няма промени. Още идвах на празни приказки от ДС. По едно време престанаха. Няма и коли. А никой не идва да ме информира, че вече съм свободен човек...

Така и не смея открито да ида до гарата, защото имам чувството, че веднага ще ме задържат. Затова един приятел, който знаеше къде да чака с колата си, че заведе в София.

На 18 се събра огромен митинг... Почнаха да говорят ораторите. Гледам плакат: „Искаме Илия Минев!“ Наши приятели се подготвили, а аз нищо не зная. Търсят ме хора и ме заведоха до трибуната. Тъкмо да стъпя пред микрофона, който беше на по-висока платформа, гледам Кюранов. Вперил в мен един поглед, не ти е работа! Вика ми да не мърдам, така било наредено. И ми препречва пътя с коляното си. Казах си – уж общественик, журналист, а се занимава с работа на долнопробен полицаи! Аз не исках да го слушам, но техните хора ме избутаха. На Петър Берон момчетата, с ленти, ме изблъскаха.

Отправлям се към Вагенщайн, груги ми го посочиха. Бях дочул, че били скарани с Тодор Живков, две години стоял в Германия. Казвам му: „Имате авторитет като виден партиен член, дайте ми възможност и аз да кажа две-три думи от името на НДЗПЧ“. Оказа се, че ме познавал, но не можело. До него Петър Берон. Обръщам се по същия начин към него. И той – такова е нареждането, а и не съм се бил записал. Питам го дали ме познава – да, знае всичко, но не може да говори. И вика милиция. Идва един капитан с други двама. Отзад някой ме издърпа, моите приятели се сборичкаха с другите. През това време изкарват от името на Дружеството да говори Воденичаров (Румен Воденичаров, б. ред.). Казвам на Берон – как може да се допуска такова нещо! Пак – така е наредено! Георги Спасов и Петър Берон в очите ми го казаха: демокрацията е за нас, не за тебе! И Каракачанов, Петко Симеонов – същото! Само Блага Димитрова и Петър Слабаков не се обадиха. Така и не ме пуснаха до микрофона. Андрей Луканов бил наредил това.”

Освен изповедта на Илия Минев в книгата са направени важни допълнения като

Непримиримият – Илия Минев

Написано от Христо Христов
Неделя, 06 Януари 2013 18:41

летопис на дисидентските прояви в тоталитарна България, някои документи свързани с преследването на Илия Минев от ДС, изявите му в САЩ при посещението през 1990 г. и спомени на различни хора за него и за НДЗПЧ, сред които Петър Семерджиев, Христо Сватовски, Екатерина Маркова, Едуард Генов. Книгата съдържа и документално приложение. Тя отдавна е изчерпана и вероятно една от малкото възможности да се сдобие с нея е чрез издателска къща „Гутенберг“.

„Непримиримият Илия Минев”, Иван Гаджев, Институт по история на българската емиграция в Северна Америка „Илия Тодоров Гаджев”, ИК „Гутенберг”, С., 2003 г., 283 страници.